Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3. 1879 — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 303. — ŠTEV. 303. — NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 28, 1925. — PONDELJEK, 28. DECEMBRA 1925. — VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

AVSTRIJA SLUTI ZAROTO

Avstrija sluti zaroto, koje namen je razcepiti republiko. — Govorice o neoficijelnih intrigah italijanskih in jugoslovanskih skupin so opozorile dunajske voditelje.

DUNAJ, Avstrija, 27. decembra. — Trajne govorice o preteči razdelitvi Avstrije med njene sosede so povzročile veliko nervoznost tukaj in v provincah.

Sedanji teritorijalni štatus Avstrije je zajamčen v pogodbi z Ligo narodov, a ta dogovor obvezuje le vlade, ne pa več manj neodgovornih skupin ljudi, ki so vključili v svoje politične programe načrte, ki bi izbrisali avstrijsko republiko z zemljevida Evrope ter povzročili izpremembo v političnih razmerah centralne Evrope.

Avstrijska vlada, ki skrbno zasleduje te razvoje, zanikuje, da preti kaka neposredna nevarnost. Ponovno je ugotovila, da so dale vlade raznih sosednih držav pomirljiva zagotovila, in da ne bodo dovolile nikakih pustolovskih eskapad.

Oficijelno ni nobene nevarnosti, a dejanski je stvar povsem drugačna. Poročila o zarotah in intrigah, kojih skupni cilj je uničenje Avstrije, prihajajo istočasno od različnih strani.

Italijani prete z zasedenjem severne Tirolske. Orjuna, jugoslovanska nacijonalistična organizacija, misli na invazijo Koroške. Nadvojvoda Albreht, eden kandidatov za madžarski prestol, je baje sklenil dogovor z bavarskim princem Rupprechtom, da bo dobila v slučaju monarhistične restavracije na Bavarskem slednja zapadne avstrijske province, Madžarska pa Burgenland.

Tudi Čehoslovaška naj bi dobila ozemlje do Donave.

Teoretično je Avstrija že razdeljena, in edina dvomljiva točka je bodočnost avstrijskega glavnega mesta, Dunaj, ki naj bi postal prosto mesto, po uzorcu Gdanska ali pa naj bi ga zasedla Čehoslovaška.

Z jugoslovanske meje prihaja poročilo, da so bili močni vojaški oddelki postavljeni ob meji avstrijskih provinc Štajerske in Koroške. Oficijelno se glasi, da ima gibanje čet ob meji namen preprečiti jugoslovanskim oddelkom vpad v avstrijsko ozemlje.

Neue Freie Presse pa je objavila članek, v katerem poroča o nekem dogovoru, ki je bil sklenjen baje med Italijo in Jugoslavijo v Rimu tekom pretekle jeseni in vsled katerega so razdelili Avstrijo v dve sferi vpliva za slučaj, če bi se Avstrija združila z Nemčijo.

Na temelju tega dogovora je Italija baje priznala Jugoslaviji pravico, da se polasti Koroške do zapadne črte, da vzame Italija severno Tirolsko. Dejstvo pa je, da naj postane ta dogovor pravomočen le v slučaju, da se sklene Avstrija združiti z Nemčijo ali da bi skušala Nemčija anektirati Avstrijo.

Kljub temu pa je zanimivo, kako si je vsakdo zagotovil svoj delež plena in kako malo se brigajo različne stranke, interesirane pri tej igri, kaj bodo rekli Avstrijci glede teh načrtov in kako jih je mogoče spraviti v soglasje s principom samodločbe.

Iz povsem lahko razumljivih razlogov pozivajo vsled tega celo mirno in hladno misleči krogi v Avstriji vlado, naj uveljavi za vsak slučaj pravočasne odredbe.

Kardinal Hayes v Rimu.

RIM, Italija, 27. decembra. — Hayes je danes maševal v ameriški cerkvi sv. Suzane. Službi božji je prisostvovalo dosti Amerikancev. Po maši je imel jako značilno pridigo.

Strela užgala zalogo olja.

BUENOS AIRES, 27. dec. — Tekom velike nevihte je udarila strela v tank West India Oil Co. ter užgala petrolej. Škoda je ogromna.

Turki so odpravili mohamedanski koledar.

CARIGRAD, Turčija, 27. dec. Narodna skupščina je sprejela predlogo, ki določa, naj se s 1. januarjem uvede po vsej Turčiji gregorijanski koledar.

Cerkev zgorela.

ST. PAUL, Minn., 27. decembra. Tukaj je zgorela cerkev, ki je last Hamline univerze. Povzročena škoda znaša $65,000.

Maroška vojna se bliža koncu.

Pariz in Madrid nočeta stopiti v diplomatična pogajanja z Abdel Krimom. — Francozi in Španci domnevajo, da je definitivno poražen. Pomirjenje Maroka napreduje hitro. — Vojna je skoro končana.

PARIZ, Francija, 27. decembra. Angleški odposlanec Abdel Krima, kapitan Cannig, ni bil dosedaj uspešen v svojih poskusih, da ga sprejme Stegg, francoski komisar Maroka ali ministrski predsednik Briand, a bilo mu je vsaj mogoče dovesti do direktne izmenjave narodov med vladama v Parizu in Madridu.

Zdaj je, da Francija ne more razpravljati o miru separatno z Abdel Krimom, in poročila iz Madrida kažejo, da je španska vlada istega mnenja in da se hoče držati francosko-španskega dogovora.

Domneva se, da se Abdel Krim ne more več ustavljati. Julija meseca, ko so čakali zastopniki obeh vlad na emisarje Abdel Krima v Tangerju, je Abdel Krim zamudil priliko, da dobi ugodne pogoje. Ker se ni hotel pogajati, so imeli Francozi in Španci velike izgube sredi že itak zapletenih notranje političnih razmer. Njegove poskuse, da sklene mir sedaj, se smatra za toliko kot priznanje poraza. Pet nadaljnih mesecev vojne, ki so postali potrebni, ni povečalo spravljivosti Francozov in Špancev, ker jim je treba le še malo dela, da uveljavijo normalne razmere v severni Afriki.

Dejstvo, da nočejo oficijelno sprejeti Canninga, nima za seboj nikakega osebnega suma. Francozi ne vedo, da zre nanje ves mohamedanski svet in čaka trenutka, ko bodo pokazali prvi znak slabosti. Kapitan sam je dal izraza svojemu ogorčenju, da ni javno mnenje v Angliji in Ameriki bolje podpiralo prošnje Abdel Krima za neodvisnost.

MADRID, Španska, 27. dec. — Španska vlada je izdala včeraj oficijelno ugotovilo, v katerem je zanikala, da so se vršila mirovna pogajanja s kapitanom Canningom kot poslancem Abdel Krima.

Bivši urednik kriv umora.

GALESBURG, Ill., 23. dec. — Porota je spoznala krivim umora Johna Looneya, bivšega urednika Rock Island News. Umoril je gostilničarja Williama Gabela.

Boljševiška akcija v Afganistanu.

LONDON, Anglija, 27. dec. — Daily Telegraph poroča, da so napadli boljševiki pri Alahabadu Afgance ter usmrtili njihovega poveljnika.

Kaj je namen te njihove najnovejše akcije, se še ni moglo dognati.

Potres v Perziji.

BASRA, Irak, 26. decembra. — V okolici Bushire se je pojavil močan potres. Prebivalstvo je pobegnilo iz hiš ter stanuje v šotorih.

Povzročena škoda je precejšnja.

Prevažanje blaga z aeroplani.

LE BOURGET, Francija, 27. decembra. — Tukaj je bila ustanovana družba Imperial Airways, ki bo v svojih aeroplanih prevažala blago.

Briand je pred največjo krizo.

Blok radikalcev in socijalistov se skuša zopet polastiti vodstva Francije. — Boj je izmučil ministrskega predsednika. — Diktatorstvo je malo vrjetno, razven če bi se levica polastila sile.

PARIZ, Francija, 27. decembra. V političnem ozračju Francije je bilo proti koncu preteklega tedna opaziti napetost kot je ni proizvedla še nobena druga kriza v zadnjem času.

Vlada je razcepljena v svojih lastnih vrstah, z ministrskim predsednikom in finančnim ministrom na eni strani ter radikalnimi člani kabineta na drugi. Izven vlade se je kartel bolj in bolj preosnoval glede skupne finančne politike ter skuša to svojo politiko vsiliti vladi. Senat je na strani Brianda in Doumerja, a akcija tega zastopstva more biti le počasna in korektivna.

V predsobah poslanske zbornice je splošno razburjenje, ki ne obeta ničesar dobrega za Doumerja in vlado. Del časopisja poziv lje na podporo sedanje vlade, dočim zagovarja drugi del odpust sedanjega parlamentarnega sistema ter ustvarjenje komiteja javne varnosti z diktatorskimi polnomočmi.

Dogodki, ki so dovedli do tega, so bili raznovrstni, a skrajno težko je reči vnaprej, kaj se bo izcimilo iz tega. Jasno pa je, da si blok levice, s Herriotom in Blumom na čelu, prizadeva polastiti vrhovne sile ter nanovo ojačiti svoje vrste, pod svojimi lastnimi voditelji.

Ta nanovo stvorjena večina je že skoro izpopolnila svoj finančni program za uravnavo proračuna prihodnjega leta.

Ta načrt bo predložen zbornici v pondeljek. Stvar vlade bo sprejeti ta načrt ali pa se umakniti drugi vladi.

Splošna amnestija na Bolgarskem.

Bolagrska predlaga splošno amnestijo za deset tisoč političnih jetnikov in izgnancev, ki se mude v inozemstvu.

DUNAJ, Avstrija 27. dec. — Največja amnestija, kar jih je bilokedaj objavljenih na Balkanu in ki se tiče najmanj deset tisočev političnih zločincev, bo predlagala jutri bolgarska vlada sobranju (bolgarskemu parlamentu). To se izvedelo iz zanesljivih virov.

Kabinet hoče s to predlogo enkrat za vselej napraviti konec obdolžitvam v inozemstvu, da živi s pomočjo terorizma, a hoče s tem tudi odpomoči delikatnemu položaju ob srbski meji vsled vpadov bolgarskih izgnancev, živečih v Jugoslaviji.

Predlagana amnestija bo splošna, ker ne bo vključevala le onih, ki so v ječah v Bolgarski, temveč tudi one, ki so prostovoljno pobegnili na Dunaj in v druga sosednja mesta.

Edino izjemo bodo predstavljali oni jetniki, ki so bili obsojeni direktno radi umorov.

Sobranje bo takoj odobrilo to predlogo, nakar jo bo podpisal kralj ter bo postala pravomočna dne 5. januarja.

SOFIJA, Bolgarska, 27. dec. — Kralj Boris je pomilostil šestdeset oseb, ki so bile obsojene na smrt v zvezi z zaroto, ki je dovedla do bombnega atentata v katedrali.

Japonci bodo odšli iz Mukdena.

Japonske čete bodo odšle iz Mukdena. —Mandžurski maršal Čang je zopet neomejen vladar. S pomočjo svoje sijajne taktike je izpremenil poraz v zmago.

TOKIO, Japonska, 27. dec. — Japonska je sklenila, da bo takoj umaknila svoje okupacijske čete iz Mukdena. V tem tiči potrdilo novice o koncu vojne v Mandžuriji, z maršalom Čang Tso Linom kot zmagalcem.

General Kuo Ling, voditelj vstaških sil, je bil usmrčen.

Neko nepotrjeno poročilo ugotavlja, da so odsekali generalu in njegovi ženi roke in noge, predno so ju ustrelili.

Glavi vstaškega generala in njegove žene bodo odnesli v Mukden ter pokazali Čangu in splošnemu občinstvu. Pogled na grozni trofeji je dal povod veliki proslavi po vsem mestu.

Japonska je prepričana, da bodo razmere kmalu normalne.

Maršal Čang zasluži dosti kredita kot taktik radi sijajnega protinapada, katerega je vprizoril potem, ko je bil vržen na zadnjo črto obramb. Poslal je divizijo, ki je obšla desno krilo armade generala Kuo. Glavni stan tega je bil zavzet.

Zadnje čete generala Kuo, ki so se udale, so obstajale iz dveh divizij pri Šangvajkanu, kjer sega veliki zid do morja. Številni častniki, posebno nižji, so se vrnili h Čangu, pri katerem so preje služili.

Japonska vlada se je zavzela tudi za življenja ostalih generalov, ki so služili pod Kuom.

WASHINGTON, D. C., 27. dec. Zavzetje Tiensina in zmaga maršala Čanga sta ustvarila skrajno kočljiv kitajski položaj.

Ameriški rušilci so na poti v Šanghaj.

Kljub navidezni velikosti Čangovih zmag pa prevladuje v vojaških krogih v Washingtonu mnenje, da je sedaj Feng izpostavljen napadom z dveh strani in da je v bolj nevarnem položaju kot je bil kedaj, odkar se je dvignil med glavne kitajske vojne lorde vsled izdajstva Cu Paj Fuja.

Feng obvladuje sedaj širok kos ozemlja od Mongolske pa do ožhodov na morje. Njegovi prijateljski odnošaji s sovjetsko Rusijo so dali povod številnim špekulacijam, če je bil mogoče temeljni cilj Rusije odpreti pot za novo železnico na jug.

Mehiški patriarh je zavrnil rimsko vmešavanje.

MEXICO CITY, Mehika, 27. decembra. — Patriarh mehiške cerkve je brzojavil papeževemu tajniku Gasparriju, naj se ne meša v mehiške cerkvene zadeve.

— Naš cilj je, — pravi v brzojavki — oprostiti Mehiko vsega rimskega vpliva. Mi nočemo, da bi se tujezemci vmešavali v naše zadeve.

Samomori v Berlinu.

BERLIN, Nemčija, 27. dec. — Na božični dan je bilo v Berlinu deset samomorov. Nad dvajset samomorilnih kandidatov so pa pravočasno rešili.

V vseh slučajih je bila revščina vzrok.

VABILO PREMOGOVNIH BARONOV

Lastniki premogovnikov so povabili premogarje, naj se vrnejo na delo. — Obrnili so se direktno na stavkarje, ponudili obnovljenje kontrakta za osem mesecev ter izjavili, da so pripravljeni na trajno arbitracijo sporov. — Delavski voditelji pa so izjavili, da ni mogoče spraviti ljudi kar tako nazaj.

Stavkujoči premogarji v antracitnih poljih so bili včeraj pozvani, naj primejo zopet za krampe in lopate ter se vrnejo na delo do 1. septembra prihodnjega leta, na temelju istih mezd, katere so dobivali, ko so zastavkali dne 1. septembra. Pozivi, naj se vrnejo na delo, so bili poslani po pošti vsakemu premogarju. V včerajšnjih listih so izšli oglasi delodajalcev, v katerih so pozivali delavce, naj se vrnejo v rove.

Ni mogoče povedati vnaprej, kakšen učinek bo imel ta poziv, a kakorhitro je postala tozadevna novica znana, so pričeli delavski voditelji obsojati ta načrt ter izjavljati, "da ne morejo delodajalci pognati mož v kozji rog."

V pozivu se je glasilo:

— Antracitnim premogarjem in njih voditeljem!

— Vrata so odprta.

Lahko se vrnete na delo za plače kot so bile določene, ko je ugasnil dne 31. avgusta kontrakt.

Plačevali bomo te mezde do septembra meseca prihodnjega leta, — osem mesecev.

Sprejem tega predloga bi pomenjal samoposebi kontrakt.

Dolgotrajni kontrakt mora določati pot, da se spravi na dan vsa dejstva in prepreči prekinjenja ter uravna mezde.

To pa je nekaj, česar ne moremo uravnati z unijo.

Glavna stvar je, da se lahko takoj vrnete na delo in da boste dobivali stare plače osem mesecev.

Ničesar ne morete izgubiti.

Premislite! Govorite med seboj in s svojimi voditelji. Vprašajte prijatelje, če ni to dober predlog.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, je rekel včeraj, da bodo premogarji odgovorili na predlog, naj se vrnejo na delo pod starimi pogoji, ko bo v torek v New Yorku otvorjen sestanek. Odklonil je vsak nadaljni komentar ter le rekel, da ni mogoče ničesar storiti do skupne konference.

V Hazelton, Pa. je povedal Thomas Kennedy, glavni tajnik in zakladničar, da ni mogoče spraviti ljudi nazaj na delo.

— Premogarji se ne bodo vrnili na delo, dokler se ne sklene kontrakta, — je rekel Kennedy. Akcijo delodajalcev je opisal kot poskus, da se prejudicira mezdno konferenco, ki se bo pričela v torek.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $18.80 2000 Din. — $37.40 5000 Din. — $93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.20 500 lir $22.00
300 lir ..... $13.50 1000 lir $43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* Louis Benedik, *treasurer*
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

BOJAZNI AVSTRIJE

Članek, katerega priobčujemo danes, kaže, da ima Avstrija slabo vest, vsaj v kolikor pride pri tem vpoštev Jugoslavija.

Italijo ne jemljemo pri tem vpoštev, ker nima fašistovska Italija niti namanjše pravice do severne Tirolske, dočim ima Jugoslavija precej pravic do slovenskega dela Korotana.

Ni treba misliti, da smo nacijonalistični šovinisti, kajt vsled dolgega bivanja v Ameriki smo se privadili zreti na pričkarije in sovraštva med evropskimi narodi z mirnim očmi.

Gotova stvar pa je, da nima Avstrija nikake temeljne pravice do južnega Korotana, ki je bil slovanski izza velikega preseljevanja narodov. Slovenski živelj na Koroškem, ki je bil vir slovenstva, se je neusmiljeno ter z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi potujčevalo, ga podilo iz dežele ter skušalo spraviti v njo tuj element.

Pod staro avstrijsko vlado je bilo lahko vršiti to potujčevanje, kajti avstrijska vlada je bila vedno zvesti oproda vseh potujčevalnih načrtov nemških nacijonalistov.

Vlada je imela na razpolago svoje orožništvo, cerkev, večje in manjše biriče, odpadniško učiteljstvo ter sploh celi vladni aparat, ki se prodaja onemu, ki ga najboljše plača.

Ko je prišla svetovna vojna ter se je Avstrija sesedla v prah, je vsakdo domneval na temelju istih principijev Wilsona samodoločbe, katere navajajo sedaj Avstrijci, da bo pripadel slovenski južni Korotan Jugoslaviji kot povsem naravni dedinji habsburške zapuščine.

Vsled intrig Italije, ki ni privoščila Jugoslaviji ničesar ter pritiska krajevnih, nemško-navdahnjenih oblasti, podkupovanja in ustrahovanja pa je prišlo drugače.

Korotan je pripadel Avstriji in nadaljni del slovenskega naroda je zašel pod tuje robstvo.

Vsem, ki so glasovali za Jugoslavijo, so napočili težki časi. Preganjalo se jih je radi njih narodnega mišljenja in čustvovanja in tozadevne pritožbe so postajale z vsakim dnem številnejše in nujnejše.

Ali je vsled tega mogoče zameriti Orjunašem in drugim narodnim organizacijam, če skušajo priskočiti svojim zatiranim bratom na pomoč, posebno, ker jih zatirajo sloji, ki so bili v vojni tako grdo poraženi in ki so imeli tako krasne čase pod vlado Habsburžanov?

Jugoslavija ne zahteva ničesar, kar ji ne pripada po naravnih pravicah. Majhne narodnostne skupine, kot so naprimer Kočevarji, morajo seveda ostati v okvirju države, ker jih ni mogoče izrezati in ker ni mogoče ljudi prepoditi iz dežele.

Težko pa je, da bi mogla ostati pod tujo vlado ozemlja, ki so sicer doloma potujčena ter prepojena s tujim duhom, ki so pa kljub temu zibelka Slovenstva, kot znano vsakemu, ki je čital zgodovino.

Aspiracije Italije so zgolj državno-politične, izraz imperijalizma fašistovske vlade. Aspiracije Jugoslavije glede Korotana pa imajo zdravejšo podlago ter so vsled tega tudi bolj upravičene.

Može, ki so dali na versaillski mirovni konferenci Evropi novo obliko, so skuhali godljo, ki bo povzročila še dosti zadreg ter stavila diplomatom sive lase na glave.

Strah Avstrije je deloma upravičen, a kar žanje sedaj, je le pokora za prejšnje grehe.

Dopis.

Ridgewood, N. Y.

Nerad se lotim peresa, a ker sem na vestransko željo zopet moral poprijeti za vajeti v našem "Slovanu", Vas prosim, g. urednik, malo prostora v Vašem listu. Še malo dni in leto 1925 se bo poslovilo za vedno od nas. A mi se bomo povpraševali, kaj in koliko smo dosegli v minulem letu. Daleč mi je misel, da bi kritiziral dela drugih, pri sreu mi je edinole naš moški pevski zbor "Slovan" z dušo in telesom sem le za edino na narodni podlagi delujoče slovensko pevsko društvo "Slovan" in o njem mi dovolite, g. urednik, da spregovorim par besed.

Ne oglašamo se prepogosto in ne jemljemo Vam dragocenega prostora v Vašem listu kakor bi se nam to zdelo v pohlepni misli: K nam, k našim prireditvam mora vse, kar leze i gre . . . Ne, dragi moj g. urednik, tega ne pričakujemo in nočemo. Imamo, to se pravi, naš "Slovan" ima celo vrsto prijateljev za seboj, ena sama vest, eno samo vabilce v našem lokalnem časopisju in — napolnjena je naša dvorana. In tem prijateljem našega "Slovana" so v prvi vrsti namenjene moje vrste. Hvala Vam, rojaki in prijatelji dragi. S svojo prisotnostjo, z malim obolom, ki ga položite na oltar naše pesmi, posečujoči naše javne prireditve, podpirate "Slovana" v njegovi nesebični, iskreni, po nobenem osebnem dobičku hrepeneči želji, da goji našo narodno in umetno slovensko pesem tu v nov naši domovini. In da smo doslej imeli z vsako našo prireditvijo popolen uspeh, se imamo zahvaliti edinole Vam, prijatelji. Dal Bog, da se v prihodnjem letu zopet vidimo in srečamo ob zvokih naše mile slovenske pesmi.

In pevci Slovanovi? Poznate nas, prijatelji. Primitivni smo ljudje in dasi delavci, ki služimo kruh v znoju svojega obraza, vendarle najdemo časa dovolj, da pohrlimo točno k vsakokratni tedenski pevski vaji. Trnjeva je pot, ki jo hodimo, delujoč za našo pesem, a dokler imamo v naši sredini našega pevovodjo Mr. I. Adamiča, ne bomo omagali. Vemo, jako dobro vemo, da so ga prosili in nadlegovali, da prevzame scepter v ožjem krogu pevcev, a ni šel in njemu se imamo zahvaliti, da imamo v naši naselbini pristno slovensko pevsko društvo in to je naš "Slovan". Sprožil je misel o greaternewyorški slovenski pevski zvezi . . . A razdrla se je začeta zgradba ob vprašanju: "Kdo bo predsednik?" Ideja za pevsko zvezo je zainteresirala vse, pevovodja je iskal pevcev, ki jih je v izobilju med nami, pevci in pevska društva so se pa bolj zanimala za predsedniško vprašanje in samo radi te prav nič važne točke danes v naši naselbini pevske zveze nimamo.

Naj še omenim, banket, ki je bil prirejen v čast Remsu. Naši poročevalci so marsikaj poročali, a niso bili objektivni, niso poročali o stvari kakor bi bili morali. V bodoče bi jim svetoval, da se o vseh podrobnostih najprej pri prirediteljih informirajo in šele potem pišejo in poročajo. Je namreč dejstvo, da je "Slovan" financiral to nesigurno podjetje in da je bila dvorana ob isti priliki tako sijajno okrašena, se imamo zahvaliti "Slovan-ovemu" podpredsedniku Mr. Mike Pirnat-u in njegovim asistentom, vsem pevcem "Slovana". In da ni stoloravnatelj prehitro posegel v naš program, bi bili najmanj sto dolarjev več poslali slepcem v Ljubljano. Razun tajnika Slov. delavskega podpornega društva Mr. J. Derčarja, katerega smo pred par tedni izgubili z naše sredine in za katerim žali cela naša naselbina, nam ni nihče pomagal, drugih društev sploh nadlegovali nismo, vso akcijo je vodil in izvel "Slovan".

Vsakemu svoje — ob sklepu leta . . .

Na Silvestrov večer se poslavlja "Slovan" v Meditzovi dvorani 196 Wilson Ave., Brooklyn, N. Y., od starega leta in k temu Vas vabimo.

Na svidenje, prijatelji, na starega leta večer v Meditzevi dvorani, da se poslovimo od starega leta in pozdravimo novo leto — pojoč in pojoč novemu letu — našo pesem.

Pozdrav Vam, prijatelji!

Peter Cerar,
predsednik "Slovana".

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Judenitsch Bureau.)

ELLIS ISLAND — 25 LET STAR

Dne 18. decembra je minulo petindvajset let, kar je bila, oficijelno otvorjena priseljeniška postaja na Ellis Islandu. Mali otoček v notranji luki New Yorka je od tedaj zaslovel po vsem svetu. Zato je precej čudno, da so časopisi tedaj komaj zabeležili ta dogodek. In zares, ako pregledamo toliko angleške kolikor tujejezične časopise pred 25 leti, komaj najdemo kako vest, ki bi naznanila, da se je začelo rabiti Ellis Island kot vhodna vrata v Združene države.

Novo priseljeniško postajo, neprimeroma najvažnejšo v vsej deželi, so otvorili brez vsake cerimonije razun tega, da prijatelji tedanjega komisarja Fitchie so mu podarili šopek cvetlic.

Prvi priseljenec, ki je vstopil na Ellis Island, je bilo italijansko dekle, imenom Carmina di Simona. Bila je 18 let stara; neki reporter je tedaj zabeležil, da je bila rdečelaska, pa morda zato so jo njeni rojaki nazivali 'La Rossa' (rdeča). Prišla je s parnikom Kaiser Wilhelm II. Prvi moški priseljenec pa je bil Italijan — Antonio Caimese. Prvega dne je 2351 priseljencev prišlo na otok, večinoma Italijani. Pridržali so jih mnogo.

Dasi je bila postaja otvorjena 18. decembra, Ellis Island ni bil še dograjen. Gradili so na njem še dve leti in minulo je še precej časa, predno je bilo vse v redu.

JUGOSLOVANSKO VSELJEVA NJE V ZDRUŽENE DRŽAVE.

V oktobru t. l. je bilo na račun naše kvote pripuščeno v Združene države 77, od 1. julija do 31. oktobra pa 210 priseljencev. Nepriseljencev in priseljencev izven kvote je bilo v istem času pripuščeno 233, oziroma 838, skupaj 1046. Iz Jugoslavije je dopotovalo v oktobru 117, v vseh štirih mesecih 407 doseljencev; v Jugoslavijo je odpotovalo v oktobru 272, v štirih mesecih 1068 izseljencev (trajnih povratnikov). — V oktobru je torej 155, v 4 mesecih pa 661 povratnikov več odpotovalo v Jugoslavijo, nego se je od tam doselilo.

Po plemenih (kakor jih označujejo ameriške priseljeniške oblasti) je bilo pripuščeno Bolgarov, Srbov in Črnogorcev v oktobru 45, v vseh 4 mesecih 164; Hrvatov in Slovencev 82, oziroma 282; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 2, oziroma 17, skupaj v oktobru 129, v štirih mesecih 463.

Vrnilo se je iz Združenih držav Bolgarov, Srbov in Črnogorcev v oktobru 203, od 1. julija do 31. oktobra 83; Hrvatov in Slovencev 65, oziroma 213; skupaj v oktobru 339, od 1. julija do 31. oktobra leta 203.

Vrnilo se je torej v oktobru 210, v 4 mesecih pa 740 Jugoslovanov več, nego se jih je rodilo.

Če se odračuna 20 priseljencev za oktober in 62 za vse 4 mesece, ki so prišli iz Bolgarske, in 5 povratnikov za Bolgarsko v oktobru in 34 v 4 mesecih, se lahko računa, da se je Srbov, Hrvatov in Slovencev v oktobru 109, v 4 mesecih pa 401 doselilo, vrnilo pa v oktobru 225, v vseh štirih mesecih več nego doselilo.

GOSPODARSKO POROČILO IZ JUGOSLAVIJE.

"Commerce Report", uradno glasilo federalnega trgovinskega departmenta, vsebuje sledeče poročilo iz Jugoslavije:

Davčni prihodi za prvo polovici leta znatno presegajo toliko proračunjene prihode za leto 1925, kolikor resnične prihode za isto dobo lanskega leta. Dasi je za kratkoročna posojila na razpolago več denarja kot se potrebuje, vendarle banke ravnajo jako previdno in nočejo privezati svoje zaloge na dolgoročne investicije.

Vrednost izvoza je manjša kot v l. 1924, ako računamo v dinarski valuti, ali znatno večje v zlati vrednosti. Uvozi pa so večji od lani toliko v papirnati kolikor v zlati vrednosti. Zdi se nekako, da se bo to leto zaključilo z neugodno trgovinsko bilanco (t. j. da bo uvoz večji od izvoza).

Dosedanji podatki pokazujejo izredno obilno letino žita od 6,783,000 ton v primeri z jako dobro lansko letino od 6,150,000 ton in bolj normalno letino 1923 od 4,636,000 ton.

Misli se, da se bo ameriški izvoz v Jugoslavijo povečal zlasti, kar se tiče gazolina in avtomobilskih produktov, poljedelskih in posebnih strojev in kasneje specijalitet, ko bo dežela gospodarsko bolj uspevala.

Napad na železniško čuvajnico.

Pri belem dnevu so neznani oboroženi razbojniki napadli železniško čuvajnico med Andrijevci in Topolo v okraju Vinkovci. Ubili in oropali so čuvaja i težko ranili njegovo ženo. Orožniki zasledujejo roparje.

Peter Zgaga

Nedolžen fant se je izprehajal s prefriganim dekletom v pozni noči po gozdni poti. Ona je neprestano govorila in čebljala, on je pa boječe zamišljeno zrl predse.

— Poglej mesec, kako se smeje, — ga je opozarjala. — Le poglej ga, kako se smeje. Ali ni to nekaj nebeškega. Kadarkoli se izprehajam s kom po tej poti, se zagledam v mesec in se divim njegovemu smehljaju.

Tudi fant je pogledal v mesec, nato pa sklonil glavo. Vedel je namreč, da se njemu smeji.

*

Ko je šivala mlada ženica možu gumb na suknjo, se je hudovala: — Krojači so pa res zanikrni ljudje. Vse le površno napravijo in površno sešijejo. Včeraj sem že petič prišila ta gumb, danes se je pa zopet odtrgal.

*

O Grdini poročajo, da zna govoriti na shodih, da zna debatirati in v liste pisati ter da ima poleg tega še nekaj drugih jako značilnih napak.

*

Bolgarski kralj Boris je pomilostil šestdeset revolucijonarjev, katere je sodišče obsodilo na smrt.

*

Boris je pameten možak, četudi je kralj. On skrbi za bodočnost. Prikupiti se hoče revolucijonarjem, ki se bodo prejalislej polastili krmila dežele. Morda bodo v tistem času tudi oni usmiljeni ž njim?

*

Pred desetimi dnevi je dal ugleden meščan v Niles, Ohio, Anton Holzbach, aretirati svojo šestnajstletno hčer in njenega dvajsetletnega ljubimca, s katerim je po vsej sili hotela pobegniti. Včeraj, po desetih dneh, jima je pa odpustil, ter ju sam spremil v cerkev, kjer sta se poročila.

Šla sta iz ječe naravnost v zakonski jarem.

To se pravi — iz dežja pod kap.

*

Če drugega ne, je imela ameriška prohibicija ta uspeh, da so nekateri ljudje spoznali, kaj pravzaprav prava žeja pomeni.

*

Odpuščati in pozabljati!

To je krasno geslo, to je krasna zapoved.

*

Pri tem je edinole to nerodno, da človek zlepa ne more pozabiti, če je komu kaj odpustil.

*

Kot znano, je bila predkratkim v Locarnu podpisana pogodba, v kateri so se evropske države zavezale da ne bodo druga druge napadle.

*

Te dni je imel angleški kralj prestolni govor, v katerem je rekel, da je ta pogodba olrajt.

No, sedaj je pa treba verjeti, da je olrajt.

*

Prejšnji teden se je v New Yorku nekaj izvanredno čudnega pripetilo.

Ko je bil bivši vlomilec Keller izpuščen iz ječe, je neka banka rizkirala ter mu dala službo nočnega čuvaja. Službo je nad devet mesecev vestno in točno opravljal. Prejšnji teden mu pa žilica ni dala miru. Izmaknil je šestdeset tisoč dolarjev ter pobegnil v avtomobilu. Med vožnjo ga je pa zadela kap na srce.

*

Ali veste, kaj je v tem poročilu najbolj zagonetno? Rekli boste: Najbolj zagonetno je to, da je dobila banka tako srečno denar nazaj.

Ne, še nekaj bolj čudnega je pri vsem tem. Poročilo dokazuje, da imajo newyorški vlomilci srce. Tako so že vsaj zdravniki izjavili, ko so Kellerjevo truplo raztelesili.

*

Rojak je neprestano hvalil svojo ženo z besedami:

— Moja žena je angelj.

Prijatelj mu je odvrnil:

— Boga zahvali. Moja je pa še vedno živa.

Jugoslavia irredenta.

Grob pesnika Vilharja.

V Baču na Pivki počiva pesnik Miroslav Vilhar v grobu svojega očeta pod kraško skalnato ravnino brez najmanjšega nadpisa. Splošno se je sodilo, da je Vilhar pokopan v Postojni, toda v resnici počiva v Baču, kjer hočejo poskrbeti tudi za primeren spominski napis našemu pesniku.

Na Velikem Lošinju

je odstopil župan N. Budinich. — Italijani ga zelo hvalijo in pravijo, da je bil izboren župan, ki je imel za napredek občine veliko skrb. Zakaj je odstopil, se v pogočilih ne omenja, samo poudarja se, da ga ni bilo mogoče pregovoriti, da bi še nadalje županoval v občini. Vlada je postavila namesto njega komisarja, za katerega je imenovan učitelj Peter Antoncich. Pri odhodu iz občinskih uradov se je poslovil od njega v imenu uradništva občinski tajnik. Komisarja čaka predvsem naloga, da reši znano vprašanje parka bivšega avstrijskega nadvojvode na Malem Lošinju. Kakor se vidi po priimkih, vodijo občino sami ljudje, ki so se izneverili svoji narodnosti.

Mussolini poseti Trst prihodnje leto.

Pri Mussoliniju je bil tržaški župan dr. Pitacco z deputacijo, ki mu je izročil diplomo častnega občana tržaškega mesta. Mussolini je hvalil Trst in obljubljal vso potrebno paznost in pomoč. Na izrečeno željo, da bi posetil Trst, je odgovoril, da mu bo mogoče storiti to prihodnje leto. Doslej je obljubil Mussolini že večkrat, da pride v Trst, pa ga še ni bilo.

Ustrelil nedolžnega.

Pred poroto v Pulj se je vršila razprava proti Mihaelu Božiču, ki je ustrelil po noči Gašperja Červarja, meneč, da se je približal njegovemu domu tat, ki hoče odpeljati živino. V Istri se, kakor znano, dogajajo zelo pogostoma tatvine živine. Božičevega očeta so nekoč napadli banditje in mu vzeli denar. Okoli Božičevega posestva so se večkrat klatili sumljivi ljudje. Červar se je usodno noč v družbi z nekim znancem vračal domov. Božičev branitelj je trdil, da se je čulo več strelov, da je imel Červar s seboj revolver in da sta ponočna pasanta najbrže imela namen ukrasti živino. Porotniki so po dolgem posvetovanju zanikali Božičevo krivdo, na kar je sodni predsednik razglasil oprostilno razsodbo.

Nižja gimnazija v Tolminu.

Posvetno ministrstvo je izpremenilo učiteljišče v Tolminu v nižjo gimnazijo. Slovenski profesorji dr. Bevk, Hvala in Bekar ter Italijan Zambutti so sedaj brez službe. Imenovani so trije novi italijanski profesorji. Med učiteljskim zborom je vzbudila izpremenba seveda veliko presenečenje. Za tolminsko občino je vzdrževanje srednje šole nekaj nečuvenega! Davki so že tako strašni in prebivalstvo si ne želi nobene nižje gimnazije. Učiteljišče je bilo tako, da je moralo propasti, pa tudi nižja gimnazija ne bo mogla obstati. "Slovenskega" učiteljišča pa sploh več treba ni, ker so ljudske šole tako italijanske in v Gorici, Trstu in drugodi obstoje učiteljišča enaka, kakršno je bilo poitalijančeno učiteljišče v Tolminu. Nevrjetno je, kaj se vse dogodi na šolskem polju v Julijski Krajini.

V Rovinju

so sprejeli v tamošnjo tvornico vse fašistovske delavce. Prostor so jim morali napraviti starejši možje in pa taki delavci, katere sa označili za sumljive in fašizmu nasprotne; te so vrgli med nezaposlene brez usmiljenja. Fašisti imajo povsodi prednost in pred njimi se mora umakniti vsakdo drugi.

Na vojaško stražo pri smodnišnici blizu Ajdovščine

je oddal še neznan človek zvečer strel, ki je zadel vojaka Alfreda Barufaldija. Vojak je zadet v prsi in so ga pripeljali v goriško vojaško bolnico. Pravijo, da je pred časom nekdo streljal na stražo tudi pri neki drugi smodnišnici.

Iz Jugoslavije.

Prva smrtna obsodba v Čakovcu.

V sredo in četrtek dne 17. in 18. novembra se je vršila velika in zanimiva razprava pred sodiščem v Čakovcu, in sicer proti Juriju Dobošiču iz Pleškovca, Ivanu Pintariču in Mari Srnec iz Malega Miholjca. Državn pravdnik je trojico obtožil, da je Dobošič v noči dne 28. maja t. l. v Frkanovcu ustrelil Joka Srneca, k zločina pa da sta ga nagovorila Ivan Pintarič in Mara Srnec, zet in žena Joka Srneca. Zaslišanih je bilo 37 prič in je bil to v Malem Čakoven dosedaj največji proces. K razpravi so bili pozvani tudi zdravniki in izvedenci, ki so podali mnenje o obtoženem Dobošiču, o katerem so zdravniki izjavili, da je brez energije in da lahko izvrši zločin pod vplivom človeka, ki ima močnejšo voljo od njega.

Drž. pravdnik je za vse tri obtožence predlagal smrtno kazen. Dobošičev zagovornik je plediral, da se obtoženca oprosti od krivde na temelju mnenja izvedencev. Povdarjal je, da je Dobošič skesano priznal, svoj zločin, da je oče štirih otrok, da je bil v trenutku zločina vinjen, da je bil pod tujim vplivom, da je degeneriran človek brez volje, zanemarjene vzgoje in v vojni pokvarjen.

V četrtek 18. nov. je bila proglašena sodba. Obsojeni so bili: Dobošič na dosmrtno ječo, Pintarič na smrt na vešalih, Mara Srnec pa je bila oproščena.

Kriminalne manipulacije poštnega sluge.

V Sarajevu so prišli na sled velikim poneverbam, ki jih je izvršil poštni sluga Peter Šilić. Poneveril je okoli 63.000 Din. na ta način, da je za pošiljatve s povzetjem, ki jih je raznašal po mestu, pobiral denar, ni pa poslal računov. Njegovim manipulacijam so prišli na sled šele po številnih reklamacijah. Zanimivo je, da je dajal Šilić mnogim trgovcem blago brez plačila povzetja, za kar je dobival napitnino, trgovci pa so mu plačali šele potem, ko so prišli do denarja.

NOVO LETO

pričeti pravilno je velikega pomena za celo leto in poznejšo dobo.

Pričnite ga z nalaganjem vsaj malega dela svojega zaslužka na obresti ter nadaljujte z nalaganjem redno.

Pri nas lahko pričnete novo vlogo z zneskom: **$5.—**

ter nadaljujete s poljubnimi zneski. Obrestovati pričnemo vloge z vsakim prvim v mesecu ter plačujemo obresti po:

4%

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

KORZARJI.

(Nadaljevanje.)

— Da, — odgovori Tomaž.

Sedaj ga pogleda. Njune oči se križajo. Ona se spomni . . . in zardi po vsem obrazu. Mišice se ji napno. Dekle poskoči in zavpije:

— Pa menda vendar nisi verjel. . .

On ji ne odgovori in le pogleda v drugo stran. Ona zardi še temneje in gleda nekaj hipov neodločno. Potem se naenkrat rezko zakrohota, se ga dotakne s prstom in gospodovalno ukaže:

— Poberi moje bodalo!

Tomaž je pobere. Juana sune bodalo v nožnico in se obrne k vratom.

— Hajd! — pravi. — Nazaj na krov! Utrujena sem. Pridi!

In stopi, ne da bi pogledala nazaj.

Tomaž ji molče sledi.

7

Prihodnje tedne je Tomaž Jagnje preživel na krovu 'Lepe podlasice', zaprt v svojo kabino, kakor nastreljen mrjasec v svojem brlogu. Nikdo ga ni videl, ni moški ni ženska, ni prijatelj ni sovražnik, ne njegovo moštvo, ne zvesti Ludvik Guenole, ki ni od ljubega prijatelja in brata cela dva meseca dobil življenjskega znaka. Tudi zunanje vesti niso dospele v kabino, ki je bila kakor zazidana. Tomaž ni izvedel besedice o dvoboju med Loredanom in Rdečebradcem, ki se je izvršil po flibustejski šegi. V tem dvoboju je Loredan prestrelil Rdečebradca s puško skozi in skozi, ubil ga pa ni, tako lahko je prenesla rogata Rdečebrадčeva duša svinec in prah. Sploh prebavljajo ti čudoviti junaški ljudje take neužitne stvari kot jeklo, železo, svinec in strelni prah, kakor kdo drugi češplje ali jabolka. Tomaž se ni dvobojeval z nikomur. Niti na misel mu ni prišlo.

Živel je kakor divjak, v vedni skupnosti z Juano, ki jo je prisilil v isto samotarenje. Zares tudi ona ves ta čas ni videla živega bitja razen Tomaža in treh svojih mulatskih sužnj. Pa tudi od teh ji je nekega dne Tomaž eno v jezi ubil in ji ni več hotel kupiti nove, češ, da takšni zvodnici že zadostujeta, tretja je pa povsem nepotrebna.

Vseh teh osem tednov je 'Lepa podlasica' ostala zasidrana pri Kravjem otoku in ni niti enkrat razvila svojih jader za lov ali boj. Ludvik je neprestano molil za dušni blagor vseh prizadetih, ni pa prav vedel, pri čem da je. Ali naj se veseli nad to tišino, ki je tako različna od krvavih napadov prošlih mesecev, ali pa naj se tembolj trese pred neznanskim, kar bo še prinesla bodočnost. Kajti od čemernega Tomaževega samotarenja utegne priti najhujše. To je Ludvik vedel: Nekega dne se bo Tomaž pojavil, in takrat bo še mnogo strašnejši, ko je kdaj bil in še večji krvolok.

Zares se je vse tako zgodilo, kakor se je Ludvik bal. Nekega septemberskega dne — če nisi pogledal v previdno v koledar, nisi razločeval januarskega od septemberskega ali majskega — kajti v Zapadni Indiji je celo leto enako, brez oblakov in toplo, — nekega večera se torej moštvo baš zabava na svoj navadni način z igro in popivanjem, ko se naenkrat in za vse nepričakovano oglasi gospodovalni kapitanov glas, ki se mu doslej še nikdo ni upal nikdar upreti. V hipni in skoraj blazni naglici zapove Tomaž takojšen odhod. Sidro se je takoj vzdignilo, jadra se napno, rajne se povežejo. Fregata odrine. Tri dni pozneje zadenejo na trijamborsko jadrnico, ki je prihajala iz Kartagene in bila namenjena za Evropo. Bilo je v bližini sipin, imenovanih Las Dolce Leguas. 'Lepa podlasica' je takoj napadla in zavzela svoj plen in Tomaž je lastnoročno pomoril vseh petnajst mož posadke samo zato, ker je eden njih ob pričetku sprožil svojo pištolo.

Ta večer je moštvo, ki se je v luninem svitu sprehajalo po krovu, zopet videlo staro sliko, ki je sedaj nekaj tednov ni več bilo. Kapitan in njegova ljubica slonita zopet skupaj pri ograji in gledata ven na morje. Očividno sta se zopet spravila, če sta bila sprta, česar pa ni nihče za gotovo vedel. Sedaj slonita tu in njuni telesi se stikata tesno, da izgleda, kakor da sta eno.

Iznova pričenja sedaj nemirno skitalsko življenje, življenje in beganje v daljave. Življenje svobodnih mož, kakor so le Flibustieci, iskalci sreče. . .

Natančno kakor nekdaj je bila sedaj Juana pravi zapovednik ladje in Tomaž pravzaprav le njen poročnik, čeprav skoraj nekoliko manj poslušen kot nekoč in tupatam nekoliko uporen.

V ostalem je pa Tomaž neizpremenjen, le še bolj redkobeseden, glas mu je še nekoliko bolj hrapav in neprijazen. Tomaž zine le tedaj, če da kako kratko in odločno povelje, nikdar pa za razgovor. Tudi ga ne vidijo več, da bi se približal Ludviku in se ž njim prijateljsko razgovarjal. — Kvečjemu da je dvakrat ali trikrat, ko je slučajno srečal svojega poročnika na krovu, položil svojo roko na njegovo ramo, drugega nič. Ogovoril ga ni. Le nekega dne je stopil v jutranjem hladu iz svoje kabine, da se nasrka svežega zraka, — moštvo se je spominjalo poznejo vsake podrobnosti, tako nepričakovan je bil ta dogodek, — takrat je prišel Tomaž h krmilu, ob katerem je sedel Ludvik Guenole in se bavil s kompasom. Tomaž ga naenkrat objame in stisne k sebi, ter ves čas ponavlja s stisnjenim glasom besede: . . . O, brate moj Ludvik! — Toda nikdar pozneje se ni več zgodilo kaj sličnega.

V tem času pa se je pokazala nujna potreba, da se 'Lepa podlasica' zopet založi s svežo pitno vodo in živili in da se poda v luko. Zato se je podala v več rečnih izlivov indijske kopnine, kjer se ladja izlahka skrije pod košatimi vejami mahagonijevih dreves in se tako na najbolj enostaven način prikrije vsem sovražnim pogledom. Tam žive neki indijanski rodovi, ki so v sovraštvu s Španci, in so zato prijatelji pomorskih pustolovcev. Ti rodovi so zato radi prinesli svoj lovski plen naprodaj, divjačino, ribe in sadje, in so tudi radi dovolili, da si ladja napolni z njihovih vodnjakov svoje sode in mehurje. — Toda ladja često potrebuje tudi takih stvari, ki jih pri divjakih ne najdeš. Tako naprimer vrvi in jadra, povoje, razne dele za nadomestek in popravilo, nasoljeno meso, posušeno sadje, dalje svinca, smodnika, vlitih krogel in karteč za topništvo itd. Dasi Tomažu stvar ni bila ljuba, se je končno moral vendar odpraviti v kako bolj civilizirano mesto. Toda takšnega kraja sedaj ni bilo več, kajti povsod so se že branili pustolovcev in jih sprejeli s topovskimi streli, pa ne v pozdrav. Tako se je končno Tomaž odločil, da pristane na Tortugi, edinem kraju, kjer je korzar še kolikortoliko varen. Ko so dospeli v luko, je potekel baš trinajsti teden, odkar je umrla Mary Rackam od Juanine roke.

Večina onih pustolovskih kapitanov, ki so sodelovali pri napadu na Vera Cruz, je bilo baš tedaj zbranih na Tortugi. Nekateri so že zopet obubožali in so sedaj iskali nove prilike, da napravijo kak plen, drugi pa, ki so imeli svoje premoženje še shranjeno, so se naveličali dolgočasnega Kravjega otoka. Tudi so s svojimi poslednjimi tolarji hoteli žvenketati po ušesih gospoda Cussi Tarina, ki jim je svoječasno tako odsvetoval to veliko in dobičkanosno podjetje. Ko se sedaj Tomaž usidra pred Velikim stolpom in Zapadno baterijo, najde tam zbrano že vse ono korzarsko brodovje, s katerim je v tovarištvu prebil svoje zadnje boje.

Tudi na kopnem je bilo še vse pri starem. Isti ljudje so pijančili po istih oštarijah, kakor poprej, popevali iste pesmi in kleli z istimi kletvicami. Govorilo se je samo o plenu in pohodu, o korzarstvu in lovu. Izkratka, vse je bilo neizpremenjeno. Tudi se živa duša ni brigala za vse one grožnje, ki jih je gospod de Cussi Tarin pred časom tako slovesno prinesel na Kravji otok, niti za one fregate, ki jih je baje nekoč kralj nameraval poslati proti Flibustiji. — Edina sprememba je bila v tem, da so se pokazali neki novi bratje in tovariši, ki so pristopili v staro družbo, in tudi v starih vrstah so se poznale nekatere sveže vrzeli. Toda to ni bilo nič čudno pri takem življenju, ob toliki porabi strelnega prahu in svinca. Na takšne malenkosti korzarji ne gledajo. Uboga Mary Rackham se je v spominu svojih nekdanjih tovarišev že pokopala v pozabljenje. Ko stopi Tomaž na kopno, najde Loredana in Rdečebradca zopet spravljena in v najboljšem prijateljstva. Rdečebradec je bil po treh četrtinah zopet zdrav in se je jedva spominjal kje, kako in zakaj je dobil svojo rano.

Tomaž in Juana se sedaj vračata med to brezskrbno družbo. Na samotarenje tudi ona dva nista več mislila. Kakor prej, vodi Juano njen ljubček tudi zdaj v razna zabavišča, kjer je hrup največji, in tam predseduje zopet Juana, kakor poprej, saj je tudi lepa, da, mnogo lepša kot je bila kedaj. Kdor pa je v njeni družbi, se čudi, da je Tomaž tako molčeč in da se ne vdeležuje niti razgovorov niti prepevanja. Sicer pa se jim to več ne zdi čudno, kajti Tomaž je bil že odnekdaj redkobeseden. V ostalem pa tudi on ni nevljuden in oduren, marveč pozdravlja vsakogar zelo prijazno, čeprav se včasih dozdeva, da le tako približno spoznava enega ali drugega svojih starih tovarišev.

8

Sedaj so končno dospele kraljeve fregate, s katerimi so korzarjem že toliko grozili. Brodovje je priplulo v eni onih jasnih ameriških noči, ki osvetijo zvezde tako žarko, da bi ladje tudi pri belem dnevu ne našle z večjo gotovostjo poti v rokav, ki loči Tortugo od San Dominga, ko pri tej nočni razsvetljavi. Ob solnčnem vzhodu so se razporedile pred luko, v dolgi vrsti in v redkih presledkih druga od druge, kakor je že navada pri vojnih ladjah. Tomaž jih zapazi skozi lino svoje kabine in skoči s postelje. Ladij je bilo pet, največja s štiridesetimi topovi, namanjša s štirinajstimi. Petera vrsta njihovih baterij je merila na obalo in na vse mesto. Na zadnjih kastelih so vojne ladje razvile francosko zastavo, lilije na beli svili, na velikem jamboru poveljniške ladje pa je zavihrala kraljeva standarta, modra in zlata.

Tomaž prime svoj daljnogled in si ogleduje vse te zastave, ki vrhrajo v ameriškem vetru prav tako, kakor ji je videl Tomaž svoječasno na vrhu kraljevega grada Saint Germaine en Laye. Ko jih Tomaž tako ogleduje, odrine od kraljevskega brodovja čoln s štirinajstimi vesli in se obrne proti kopnini. Kraljev oficir stoji na krmilu. Pred njim pa sedita na rdečih blazinah dva dostojanstvenika z dolgimi lasuljami in se visokomerno naslanjata v naslanjače. Izgleda, da sta prav visoka gospoda. Vsa reč se vozi mimo Tomaževe fregate, morda v razdalji petdesetih sežnjev. Pri tem vzdigne eden obeh dostojanstvenikov roko in pokaže 'Lepo podlasico' svojemu drugu. Pri tem izgovori nekaj besed, ki jih pa Tomaž na tolikšno daljavo ne razume.

(Dalje prihodnjič.)

Romunske koncesije madžarski narodni manjšini.

Te dni so se končala v Bukarešti dolgotrajna pogajanja med prosvetnim ministrom in zastopniki madžarske cerkvene in šolske kongregacije. Vlada je morala končno dovoliti več važnih koncesij. Med drugim je privolila, da smejo ostati konfesijonalne šole pod vodstvom cerkvenih oblasti, ministrstvo prosvete pa ima samo pravno nadzorstvo. Cerkve smejo imenovati učitelje po lastnem preudarku brez predhodnega odobrenja s strani vlade.

Italija in Švica

Iz Ženeve prihaja v nemške liste vesti, ki naznanjajo naraščajočo napetost med Švico in Italijo. Slednja nima s svojimi sosedi nikakih v resnici prijateljskih namenov, marveč vse hoče strahovati in po svoje izkoriščati. Napram Jugoslaviji in Avstriji nastopa vedno skrajno brezobzirno, svojo aroganco pa zavija z lepo donečimi frazami o sosednjem prijateljstvu, meneč tako varati svet, kako je miroljubna in daleč preč od vsakih imperijalističnih teženj, ali lahko rečemo, da ji ta igra ne uspeva. Sosedje dobro vidijo, kam moli Italija svojo fašistovsko roko.

Tudi v Švici vedno bolj občutijo, kako gleda nanjo Italija s poželjivimi očmi, hoteč ji ugrabiti del ogromnega prometa in odtrgati od nje neodrešene Italijane v Tičinu. Za sedaj iščejo fašisti s Švico sporov, ki bi dali priliko za nadaljna rovarenja proti uji. — V Italiji je precej Švicarjev, ki so bili spoštovani in so jih puščali v miru, ali zadnje čase jih preganjajo vedno bolj. Te dni so v Milanu aretirali tri Švicarje in jih končno izgnali. Vračali so se zvečer domov in na nekem vogalu so zagledali nabit nov manifest. Radovedni, kaj je, so ga šmeli, med tem pa so prišli fašisti, jih zgrabili in odgnali na policijo, češ, da so strgali 'manifest zmage'. Ta manifest je imel naslov "Straža na Brennerju". Policijski ravnatelj bi bil Švicarje rad izpustil, pa se je bal fašistovske jeze. Radi tega so bili vsi trije Švicarji, bančni uradniki, odpuščeni iz službe in se se potem mogli vrniti domov ne da bi bili še kaznovani, kakor so fašisti ukazovali.

Oni manifest pa je znamenit. Obsega nastopne zanimivosti: — "Današnji Italijan je neprekosljiv. On je več vreden kot tisoč inozemcev, in italijanski izdelki so najboljši na svetu. Vsak inozemec mora takoj stopiti na italijanska tla z versko spoštljivostjo. Brenner ni cilj, marveč točka za izhodišče." — V Švici, dobro vedo, kaj to pomeni in kam to meri.

Fašistovsko časopisje smeši Švico in "Popolo d'Italia" je pred kratkim pisal to:

— V Švici je kakor v Nemčiji skoraj vse prepovedano. Kdor bi rad vrgel proč košček papirja, mora s klobukom v roki vprašati službujočega stražnika. Mleko je tenko, sadje grenko, meso trdo, vino pobarvana voda, račun nezaslišan. Zakaj le še hodijo Italijani v to deželo? Iz pivnih lokalov v Curihu, Bernu, Lucernu, ki so v resnici samo razstave vsiljivih natakaric, nosijo domov posebne vrste besnost, proti kateri bi trebalo varstva, kakor proti kugi. —

Po Tičinu se opaža že dlje časa italijansko rovarenje. Za zdaj tudi še Mussolinijevo glasilo, da je razpoloženje v Tičinu tako, da bi se prebivalstvo rajše priklopilo morda k Pomerju (Pommern), kakor pa k Italiji, ki bi mu dala avtonomijo, kakor Reki. (Ako bi prišli Tičinci na Reko in se poučili o njenih razmerah, bi si želeli še bolj daleč proč od Italije!) Italijani hočejo sedaj objavljati zgodovino italijanske Švice in tudi pri tem zasledovati svoj cilj. — Rektor univerze v Parizu je v Mussolinijevem listu objavil manifest za izdajanje "zgodovinskega arhiva italijanske Švice". Nalogo je prevzela "Societa Palatina", ki je ustanovljena v svrho razširjevanja italijanske kulture in jezika v inozemstvu in povsod tam, kjer je mujno naravno razširjevanje ogroženo, pri čemer se je opirati predvsem na italijanska ozemlja, ki so še danes pod tujimi vladami, v prvi vrsti na italijansko Švico. Mussolini je rekel svojčas v parlamentu, da porablja Švica razmeroma štirikrat več za obrambne svrhe kakor Italija, in neki milanski list je takoj izračunal, da bi bila vojna sila Italije napram Švici samo 2:1, ne upoštevajoč ogromnega "s Švico zvezanega" alpskega branika s vojimi utrdbami. . .

V Švici molče, vojaški budget 85 milijonov frankov naraščа in menda ni bilo zgolj slučaj, da so mad Locarnom, ko se je tam mudil Mussolini, grmeli maneverski topovi, da se je razlegalo po tičinskih dolinah in se je vršila konferenca dejanski pod topovi na hrbtu Ceneri.

KONEC MIKADA

Sedaj prihaja značilna vest, da je mikadu ali bubi-glavici odzvonilo. Anglija, ki se je začela zadnja leta otresati vpliva pariške mode, je spregovorila svojo odločilno besedo. Izjavila je, da odklanja moško frizuro na ženskih glavicah in s tem je bila najbrže podpisana smrtna obsodba modi kratkih las. Pariz namreč ne igra več odločilne vloge. Vsaka modna novotarija mora priti prej do veljave v Angliji, predno gre daleč po svetu. Čim jo pa Angležinje odklonijo, se tudi drugod ne obnese. Tako je tudi z bubi-glavico. Moda kratkih las je prišla sicer tudi v Anglijo, toda tu je doživela poraz. Udružnje londonskih damskih frizerjev, ki je za vso Anglijo merodajno, je pricdilo v Folkstownu tekmo frizur za vso državo. Tekme se je udeležilo 87 žensk, med njimi samo 34 z ostriženimi lasmi, dočim so imele vse druge krasne dolge lase. In kar je še bolj čudno — vse nagrade so odnesle dame z dolgimi lasmi. Mikado ni dobil nobene nagrade. To pomeni, da je modi kratkih las v Angliji že odzvonilo.

Obenem prihajajo tudi iz Pariza vesti, da kratki lasje niso več tako moderni, kakor so bili doslej. Zastopniki večjih pariških listov so posetili krasne igralke, žene poslancev itd., da se pomenijo z njimi o ženskih frizurah. Večina je bila mnenja, da je mikado prehoden in pretiran pojav. Frizerji so si izmislili to frizuro samo za to, da pridejo do mastnega zaslužka. Ostrižene lase so obdržali večinoma sami in naredili iz njih lasulje, tako da so imeli dvojni dobiček. V boljših družbah nosijo zdaj dame te lasulje. Tako je slava ostrižene ženske glavice minila.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Velik jelen.

Znani čikaški odvetnik Alfred O. Erickson je pred kratkim ustrelil v Severni Dakoti petsto funtov težkega jelena.

Raznoterosti

Papež in češke volitve.

Papež je dal sporočiti kanoniku dr. Okaniku, županu v Bratislavi, ki je bil kot kandidat češke agrarne stranke izvoljen v češkoslovaški senat, da mora takoj odložiti mandat. Dr. Okanik je znan slovaški rodoljub, ki se je prošlo leto mudil tudi v slovenskih krajih. Tudi kaplan Badarowski, ki je bil izvoljen v poslansko zbornico, je moral odložiti mandat.

Churchill proti socijalistom in komunistom.

Te dni je imel Churchill v Londonu oster govor proti socijalistom in komunistom. Izjavil je, da ni med njimi velike razlike. Tako socijalisti kakor komunisti bi uničili britansko državo, ako bi prišli do vlade. Socijalisti radi svoje teorije, komunisti radi nasilja. Rusija in Nemčija, kjer je domovina teh idej, nista nikdar poznali angleške svobode.

Poljedelsko orodje oproščeno carine.

Iz Beograda se poroča: Na zahtevo ministrstva za kmetijstvo in vode je finančni minister oprostil uvoz poljedelskega orodja iz inozemstva vseh carin, ako to orodje uvozijo osebe, ki ga uporabljajo za lastne potrebe.

Zverinski morilec žensk na Nemškem.

Kriminalna policija v Gleiwitzu je prišla na sled zverinskim zločinom delavca Josepha. Te dni so detektivi odkrili drzen umor, našli so žensko, ki je umrla radi udarca s težkim predmetom po glavi, in kmalu izsledili storilca v osebi delavca Josepha.

Pri zasledovanju in aretaciji pa so dognali, da ima mož na svoji vesti več drugih žrtev.

Joseph je imel navado izvabljati ženske v svoje stanovanje ter jih pridobiti za beračenje, denar pa so nosile ženske seveda njemu. Ko se je ženske naveličal, jo je kratkomalo spravil s sveta. Pri tem se je posluževal naravnost zverinskih sredstev. Ulival jim je v usta gorilni špirit in ga prižgal, da so žrtve žive goreče in umirale v ognjenih mukah.

Joseph je bil hud alkoholik in star gost kaznilnice. Ko je zadnjič prišel iz ječe, se je skušal poboljšati in je nekaj časa živel prav redno. Kmalu pa je po svoji stari navadi zopet zapadel pijančevanju in se družil z vlačugami, ki so večinoma postale njegove žrtve. Mož je stanoval v majhni sobici, ki pa je bila v takem stanju, da se je policija sama sebi čudila, kako so prišli njegovi zločini na dan šele sedaj, pri zadnji nesrečni žrtvi.

VABILO

NA VESELICO,

katero priredi društvo "Bratska Zveza", št. 140 S. N. P. J.,

na Silvetrov večer

v prostorih Louis Laeknar, 178 Stockholm St., Brooklyn, N. Y.

Vsi cenjeni rojaki iz Greater New Yorka so uljudno vabljeni, naj se te prireditve udeleže. Zabava bo velika in vsestranska. Izžreban bo dvajset futov težak puran.

Vstopnina prosta.

Začetek ob 8. zvečer.

Odbor.

(2x 28,29)

Slovensko - Amerikanski Koledar

za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Slovensko Amerikanski Koledar

za leto 1926

ima sledečo vsebino:

Pesem

Koledarski del.

Poglavje o praznikih, letnih časih in mrkih.

Premogovna industrija v Ameriki.

Detektivska zgodba.

Svetovna mesta.

Divji konji v Montani.

Inženirska čuda preteklosti.

Gumij — novo zlato svetovne finance.

Strašna bolezen — rak.

Doživljaji lačnega v New Yorku.

Tam za brezami.

Sibirske slike.

Abdel Krim.

Dogodek na ladji.

Angleški državnik Lord Curzon.

Pleme in pol na Norfolk otoku.

Strup v kriminalistiki.

Izgubljeni kontinent.

Življenje v morskih globočinah.

Prodiranje v polarno ozemlje.

Amudsen o svojem polarnem poletu.

Hjalmar Branting.

Kitajska.

Sunjatsen.

Koliko se popije na svetu.

Ustroj telesa in značaj.

Načrt novega koledarja.

Pavel Hindenburg.

Smrt Roberta La Folletta.

Doživljaji v džunglji.

Vpliv nikotina.

Židovska univerza .

Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.

Vpliv podnebja na duševne bolezni.

Raznoterosti.

Smešnice.

KOLEDAR KRASI OBILO RAZNIH SLIK.

Cena 50c

Naročite ga takoj, ker smo ga tiskali le omejeno število.

'GLAS NARODA'

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK CITY

GOSPODAR PLAVŽEV.

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

51 (Nadaljevanje.)

Štirinajsto poglavje.

Okrogla hišica, takozvana Rondel, leži ob ribnikih na meji med gozdovi Pont-Avesnesa in Varenne. Več mlakuž, pokritih z bičevjem, se steza naokrog in od tega je dobila ta hišica tudi svoje ime.

Gospod Moulinet, ki je bil strasten ljubitelj lepe narave, si je izbral ta prostor ter dal postaviti tam kitajski kiosk.

Sredi obširnega prostora je dal postaviti mize, ki so bile obložene z vsemi okrepčili, katerih si zaželi človek pred dolgo in naporno ježo.

Po vseh potih, ki so vodila na gozdno trato, so prihajali jezdeci in drugi so se pripeljali v kočijah. Vsakega došlega gosta je pozdravila Athenais, oblečena v črno jahalno bleko, s presenetljivo gracijo in samozavestjo.

Vojvoda je zabaval dame, ki so došle. Moulinet, v modrem fraku in svetlo-sivih rokavicah, se ni umaknil s strani barona, katerega je mučil s svojim usiljivim nagnenjem. Vojvoda je nosil angleški lovski kostum.

Filip je bil kot ponavadi črno oblečen, a je nosil hlače iz sivega baržuna, ki so tičale v gamašah iste barve.

Claire in baronica sta nosili slični jahalni obleki iz temno-modrega blaga ter okrogla klobuka, okrašena s črnim nojevim peresom. Obe sta izgledali skrajno mično. Baronica je bila majhna, a Claire visoka in njeno lepo postavo je spravljala njena lepa obleka še bolj do veljave.

Suzana, katero je neprestano spremljal Octave, ni izpustila Filipa niti za trenutek iz oči. Gospod Bachelin je stal na strani ter dal osedlati istega konja, ki ga je privedel v vozičku.

— Gospod Derblay, — je vzkliknila Athenais ter zapustila željno pričakovanega prefekta, s katerim je ravno kramljala.

Ko se ji je Filip mirno pridružil, je rekla:

— Ali se vam ne zdi primerno pokazati nam pot? Že več kot ena ura je potekla, odkar so odjahali nekateri gospodje in dobro bo treba galopirati, da jih dohitimo.

— Moj Bog, madama, — je rekel Filip, — Priznati moram, da sem malo vajen lova take vrste. Ali bi ne bilo boljše obrniti se na Pontaca, ki je v svoji lastnosti kot lovski mojster boljše usposobljen kot jaz?

Pri tem je pokazal z roko na mladega moža, ki je komaj čakal na priliko, da se ga predstavi vojvodinji. Vicomte de Pontac je pristopil, se ceremonijalno priklonil pred vojvodinjo ter rekel:

— Gospa vojvodinja, na uslugo sem. Če mi blagovolite poveriti vodstvo lova, bom dal takoj potrebno znamenje.

Cela družba se je zganila, zasedla konje ter odjahala.

— Gospod Derblay, — je rekla Athenais s sladkim smehljajem, — ali hočete biti tako prijazen ter biti moj vodnik, ker tako dobro poznate teren?

— Ali nimate gospoda Pontac, ki vas lahko boljše vodi kot pa jaz? — je odvrnil Filip.

— Ne, — je odvrnila vojvodinja veselo, — želim, da storite vi to, če mi naravnost nočete odreči prošnje. Ne mislim pa, da bi bili zmožni kaj takega . . .

Gospodar plavžev se je priklonil, brez vsakega odgovora. Claire, ki je stala v bližini ter čula z velikim srdom mikavno glas vojvodinje, je nehote krčevito stisnila roko baronice, ki je stala ob njeni strani.

— Ti jahaš z nama, kaj ne? — je rekla vojvodinja, ki se je obrnila proti Claire.

Mlada žena je povesila svojo lepo glavo ter odvrnila z mirnim glasom:

— Ne. Preveč sem zaupala svojim močem. Sledila bom lovu v vozu.

Pri tem je vrgla Claire na svojega moža pogled poln trpljenja, kot da ga prosi, da naj je ne zapusti.

— Ali ti je neprijetno, da ti odvedem moža? — je rekla vojvodinja s hinavsko skrbnostjo, in smehljaje je dostavila: — Ali si mogoče celo ljubosumna?

— Ne, — je odvrnila Claire, ki ni mogla priznati svoje bolesti in onemoglosti.

— Torej na konje, — je vzkliknila Athenais, ki je hotela zakljušiti svojo zmago.

Claire je videla s potrtim srcem, kako se je hotel odstraniti njen mož. Hotela ga je poklicati nazaj ter vzkliknila: — Filip! — Gospodar plavžev se je hitro obrnil, se vrnil k njej ter vprašal:

— Kaj pa je? Ali se mogoče slabo počutite? Ali želite kaj?

— Ne, le pojdite, — je rekla Claire in vedno naraščajoči srd, katerega je občutila do Athenais, je raztegnila tudi na svojega moža. Prijel jo je eden onih napadov jeze, v katerem lahko človek izvrši umor.

Vojvodinja se je dvignila v sedlo. Filip ji je sledil v istem trenutku in kmalo sta oba jezdeca izginila med drevjem.

— Ali želite, da vam delam družbo? — je rekel neki prilizujeni glas poleg Claire, ki je zrla nepremično zrla obema jezdecema, kot da se je ž njima oddaljila vsa sreča njenega življenja. Mlada žena se je obrnila .Poleg nje je stal vojvoda. Zatrla je vzklik presenečenja ter odgovorila z resnim obrazom in povešenimi očmi:

— Pustite me, hočem biti sama.

Prijela je baronico za roko ter odšla ž njo proti ribnikom, dočim je odjahal vojvoda za lovci.

Octave in Suzana, ki se nista brigala za lov, sta se izprehajala po gozdni poti. Konja obeh sta bila privezana na neko drevo ter smukala grmičevje. Baron, ki je bil pripuščen samemu sebi, je razbijal z majhnim kladivom uzorce kamenov, katere je pobiral po poti.

Obe ženski sta dospeli, ne da bi govorili, v kiosk ter sedli na eno klop, ki so bdajale ta kiosk. Globoki mir je sledil vrišču in razburjenju. Baronica je pozorno ogledovala svojo prijateljico. Claire se je zopet obvladala, a lahko trepetanje njenih ustnic je še vedno kazalo notranje razburjenje. Bala se je, da bo baronica uganila njene misli in vsled tega je odvračala svoje poglede od nje ter zrla predse, v pesek.

— Moj Bog, kaj naj vse to pomeni? — je vzkliknila baronica, ki se ni mogla še nadalje zadržati. — Prišla sem k vam v veri, da vas najdem v svetopisemskem miru in mesto tega sem zašla med prepire in zmede. Tvoj mož je odjahal z Athenais in vojvoda ti je ponižno ponudil svojo družbo . . .

(Dalje prihodnjič.)

V DOBI PROHIBICIJE

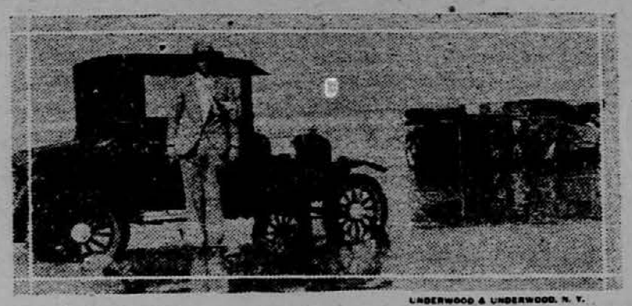

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Pri obali Floride se je potopil neki butlegarski parnik in ž njim vred je utonilo šest oseb. Na krovu je imel več tisoč zabojev žganja. Ko je začelo gnati morje te zaboje proti obali, je vse prebivalstvo vrelo na obrežje. Nekateri so s svojimi avtomobili zavozili tako daleč v morje, da jih niso mogli več spraviti nazaj.

Pierre Valdagne.

Praznovernosti.

Oni večer je gospa Marta prišla vsa preplašena domov.

— Kaj pa ti je? — jo je vprašal Jurij, njen soprog.

— Mislim, da sem izgubila denarnico, ali pa so mi jo ukradli.

Jurij jo je takoj vznemirjen vprašal:

—Ali si imela mnogo denarja v nje?

— Ah, kaj denar!

— Vraga, denar je vendar glavno!

Medtem je gospa Marta že odložila svoj kožuh in opazila, da se ji je mala zlata denarnica zataknila za pas.

— A, jo že imam!

Takoj je bila zopet dobre volje in je dejala:

— Moj Bog, kako sem se ustrašila! Kaka sreča, da se je tu zataknila! Pri vsakem gibu bi jo bila lahko izgubila.

Jurij pa je nadaljeval:

— Koliko denarja si imela v denarnici?

— Kaj vem?

— Poglej!

— Zakaj?

— Da veš, koliko bi bila lahko izgubila.

— Saj nisem ničesar izgubila. Vendar me bo to izučilo, hoditi v petek z doma.

Jurij se je zasmejal:

— Še vedno si tako praznoverna?

— Še vedno, — je odgovorila in nato dodala z resnim glasom:

— Glej, Jurij, ni mi bilo za onih šestdeset ali osemdeset frankov, ki so v denarnici. Pač pa imam v njej v posebnem predalčku štiriperesno deteljico, kos vrvi, na kateri so nekoga obesili, in slonovo dlako. Če tega ne bi bila več našla, bi legla in nikoli več vstala, kajti vse, kar bi podvzela, bi se mi ponesrečilo.

Jurij je resno strmel v svojo soprogo in nato dejal:

— Nikakor mi ne ugaja, da imam tako neumno ženo. Tvoja praznovernost je naravnost bedasta! Kako je mogoče, da verjameš da slonova kocina. . .

— O tem ni dvoma!

— Ali pa košček vrvi. . .

— Sto primerov je to potrdilo!

— In štiriperesna deteljica. . .

— Ti seveda v nič ne veruješ!

— O, da, — je dvrnil Jurij. — Verujem v človeški razum, in ta mi brani, verovati v take bedarije.

— Pameten si!

— Gotovo! Sicer obstoja življenje res iz slučajev. . .

— No, vidiš!

— Toda talismani nimajo nanje prav nobenega vpliva.

— Hvala, dragec!

— S svojim razumom, svojo pametjo, svojo inteligenco si pomagam, in tudi v največji nevarnosti me morda to reši.

— Nočem ti vsiliti drugega mnenja, toda ne izkušaj me izpreobrniti; izgubil bi s tem samo svoj čas.

Ker je služkinja javila, da je kosilo na mizi, sta soproga odšla v jedilnico. Komaj je Jurij posrebal juho, je dejal Marti:

— Čisto sem ti pozabil povedati, da moram jutri potovati po nujnih opravkih v London.

— Jutri? — se je začudila Marta.

— Da, dragica. In ker imam čez tri dni zopet tukaj važno sodnijsko obravnavo in moram biti zopet v Parizu, se bom tja in nazaj vozil z aeroplanom.

— Ne! Ali ne veš, da me je kar groza takih stvari? Vznemirjena bom ves čas. . .

— Nevarnost vendar ni večja kakor v avtomobilu.

Drugi dan popoldne je hotela Marta iti v kino, da malo pozabi nevarnost, v kateri se nahaja njen soprog, toda ni mogla najti svoje male denarnice.

Strašna slutnja jo je prešinila. Ni bilo dvoma, da je bilo Jurijevo potovanje v aeroplanu v zvezi z izgubo talismanov. Morala je za vsako ceno najti izgubljeno denarnico.

Marta je preobrnila vso hišo; zasliševala je služkinjo taki sumljivo, da ji je ta že čez četrt ure odpovedala. Slednjič si sploh ni upala hoditi po sobah, vlegla se je, pričakujoč, da udari strela v hišo. Prej je še prosila hišnico, naj ji prinaša hrano iz sosednje restavracije.

Čez tri dni se je Jurij mirno vrnil domov.

Marta je jokala, tulila, ga objemala.

— Dragec, mislila sem, da si mrtev in da sem danes že vdova.

— Kako to?

— Oni dan, ko si odpotoval, je izginila moja denarnica s talismani in zaman sem jo povsod iskala.

Tu se je Jurjev obraz razširil od smeha: segel ji je v žep in stisnil ji je denarnico v roke, rekoč:

— Toliko si mi govorila o slonovi kocini, o štiriperesni detelji in vrvi obešenca, da sem rajši vse to vzel seboj v aeroplan.

— No, prej si se pa norčeval z menoj!

— Saj priznavam, da je stvar naravnost bedasta. . . ampak vendar. . . poslušaj: jutri imam sodnijsko bravnavnavo, pa boš prijazna, da mi zanjo posodiš svojo denarnico; kaj ne, srček?

Letalo proti upornikom.

Neki pariški list priobčuje naperjeno proti moralizujočim komentarjem angleškega tiska k zadnjim dogodkom v Siriji poročilo lista "Gazzete of London" o operacijah angleških letalcev na severovzhodni meji Indije. Po tem poročilu je 26 letal s 47 oficirji in 214 možmi 54 dni metalo bombe na domače upornike in požgalo dve vasi. To predstavlja po svetovni vojni največji letavski bombardement.

Če hočete natančno poznati razmere v ameriški premogovni industriji, naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1926. Stane petdeset centov. V njem je natančno popisan položaj premogovne industrije, o katerem se baš v sedanjem času toliko razpravlja v Ameriki.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

POZOR ČITATELJI!

BLAZNIKOVE PRATIKE so nam pošle, zato prosimo rojake, naj jih ne naročajo več.

Naročite SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR, ki je jako zanimiv ter stane 50 centov.

Krog Božiča dobi vsak naročnik krasen stenski Koledar brezplačno. Uredništvo Glas Naroda.

ROLE za PIANO
SLOV. IN HRVATSKE
dobite pri:
NAVINŠEK-POTOKAR
221 Greene St., Consumers Pa. ellas Sq., bližnjega slane rol v Ameriki.
PIŠITE PO NOVI CENIK.

SAMO 6 DNI PREKO
z ogromnimi parniki na olje
PARIS — 16. januarja
FRANCE 30. januarja.
Havre — Pariško pristaniščе.

Kabine tretjega razreda z umivalnikom in tekočo voda za 2, 4 ali 6 oseb
Francoska kuhinja in pijača.
French Line
19 STATE ST., NEW YORK
ali lokalni agentje.

PROTI KRATKOLASKAM

V beograjskih listih je čitati oklic pripravljalnega odbora, ki namerava ustanoviti klub za borbo proti kratkolaskam. Prva pobuda za ustanovitev kluba je baje prišla iz Pariza, kjer se je nedavno ustanovilo slično društvo. Pariško društvo po vsej priliki ne bi imelo posebnih uspehov, ker se je na stran moderne frizure postavil celo pariški kardinal Dubois. Frizura na bučo je vsekakor za ženo, mlado, srednjo in staro, lepa, praktična in higijenična, da ne omenjamo drugih čarov, ki jih lahko vzbuja pri moškem. Tudi vzbujanje primerne naklonjenosti moškega do žene spada končno k bistvenim lastnostim žene vseh časov in tudi pri vseh verah je ta nečimernost, če jo tako imenujemo, dovoljena. — Pariški kardinal je to dobro spoznal in kot moderen človek odkritosrčno priznal. Dobra vzgoja in lepe manire, pa tudi moralnost in druge različne čednosti ne zavise od kratke ali dolge frizure. V Parizu klub proti kratkolaskam torej sigurno ne bo uspel. Beogradčanke imajo sedaj senzacijo in glavne pobornice novega kluba doživljajo na ulici primerne sitnosti, ker jih ves svet občuduje in strahoviti komentira. Nov klub sprejema samo take članice, ki si nikoli niso dale ostriči las in ki so doslej vztrajno odklanjale mikavnosti in skušnjave frizure za bučo. Vsaka taka žena se obveže s častno besedo, da se ne vda prigovarjanju s katerekoli strani in da bo povsod propagirala dolge lase, stare običaje in preizkušeno staro ženskost, ki nastopa s čari dolgih las. Ustanoviteljice novega kluba trde, da more samo žena z dolgimi lasmi postati in vršiti dolžnosti prave žene in majke in da lahko samo z dolgimi lasmi izpolni svoje zakonske dolžnosti. Kako je to mišljeno, tega dame ne povedo. Klub šteje že 50 članic. Ker pa imajo kratki lasje precej več pristašic tudi v Beogradu, se zdi, da bo moral klub spraviti med staro šaro svoje trditve o edinizveličavni dolgosti ženskih las.

Originalen trik pariških vlomilcev.

Te dni sta dobila zakonska Dupont v Parizu po pošti v kuvertl dve vstopnici za v kino. Priložen je bil listič, na katerem so stale besede: "Od — od — Ugamite?" Zaman sta si belila zakonca glavo,kdo bi utegnil biti generozni pošiljatelj dragih dragih vstopnic. Podala sta se v kino. Ko sta se vrnila, je ležal listek, na katerem je bilo napisano: — Sedaj pač veste, kdo vam je poslal listke za v kino. —

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Kretanje parnikov - Shipping News

31. decembra:
Westphalia, Hamburg.

2. januarja:
Olympic, Cherbourg.

6. januarja:
De Grasse, Havre.

7. januarja:
Albert Ballin, Hamburg.

9. januarja:
Leviathan, Cherbourg; Berengaria, Cherbourg; La Savoie, Havre.

12. januarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen.

14. januarja:
Thuringia, Hamburg.

16. januarja:
Paris, Havre; Majestic, Cherbourg.

20. januarja:
Pres. Harding, Bremen.

21. januarja:
Deutschland, Hamburg.
Bremen, Bremen.

23. januarja:
Andania, Cherbourg.

27. januarja:
Suffren, Havre.

29. januarja:
Martha Washington, Trst.

30. januarja:
Aquitania, Cherbourg; France, Havre.

6. februarja:
Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Bremen.

10. februarja:
La Savoie, Havre.

11. februarja:
Westphalia, Hamburg.

13. februarja:
Paris, Havre; America, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.

16. februarja:
Berlin, Cehrbourg, Bremen.

17. februarja:
Albert Ballin, Hamburg.

20. februarja:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.

24. februarja:
De Grasse, Havre.

25. februarja:
Thuringia, Hamburg.

27. februarja:
Olympic, Cherbourg.

DRAMA V BLAZNICI

V beograjski blaznici se je te dni odigrala strašna drama. V sobi oddelka št. 7 sta bila skupno z enajstimi drugimi umobolnimi na opazovalnici tudi dva težka zločinca, in sicer 23letni Anton Arh ter 29letni Šačir Mehič. Okoli 17, ko so bili večinoma že vsi bolniki v svojih celicah, je iz omenjene celice udaril na uho paznikov strahovit vrišč in trušč. — Takoj so prihiteli pazniki, da vidijo, za kaj gre. Nič hudega slutečе je vstopil paznik Radoslav Jovanovič v sobo. Komaj je odprl vrata, je dobil udarec z železno palico po glavi in se je nezavesten ter krvav zgrudil na tla. Na krik je prihitel paznik Miroslav Prolič katerega je doletela ista usoda. Za vrati sta prežala dva blaznež, ki sta vsakogar približujočih se pobila na tla. Isto je doletelo tudi paznika Ivana Dražiča. Na dvorišču so bili pazniki Svetozar Cipič, Miljutin Manojlovič in Živojin Vukasinovič, ki so na krik napadenih pohiteli v oddelek št. 7. Že na hodniku so bili vsi trije od pobesnelih bolnikov napadnti in težko poškodovani. Ker so bili vsi pazniki nesposobni za nadaljno borbo, sta to priliko izkoristila Arh in Mešič in med splošnim kaosom pobegnila. Prepležala sta visok zid in izginila brez sledu. Vsa poizvedovanja za begunci so ostala brezuspešna. Oblasti so sedaj mnenja, da sta jetnika, ki sta samo simulirala blaznost, prežala na ta trenotek in ga morala sama inscenirati, hoteč se na ta način izogniti težkim kaznim, ki so ju čakale. Prvi trije pazniki so težko ranjeni in skoraj ni upanja, da okrevajo. Ostali trije so lažje poškodovani. Orožniki so obkolili blaznico, ker se je bilo bati izgradov ostalih bolnikov.

Smrtna obsodba v štirih minutah.

V Manchestru so dosegli sodni rekord. S. Johnson, 29 let star, je bil obtožen umora. Po predpisanem sodnem postopanju ga je sodnik vprašal, če se prizna krivega, ali se bo branil. Obtoženec je odgovoril: — Jaz sem kriv. — Sodnik: — Ali veste, da boste s to svojo izjavo takoj obsojeni, brez vsake olajšave? — Obtoženec: — To dobro vem. — Sodnik: — Ali je res, da ste odklonili branitelja? — Obtoženec: — Res. — Sodnik: — Ali nimate ničesar reči proti temu, da se razglasi proti vam smrtna obsodba? — Johnson: — Nič. — Sodnik se je pokril z baretom in izrekel nad obtoženim smrtno obsodbo. Vse to je trajalo štiri minute.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Naš potovalni zastopnik Mr. JOHN ŽUST bo obiskal rojake po Westmoreland Co., Penna. Komur je potekla naročnina na Glas Naroda, naj jo obnovi pri njem. Tudi sprejema naročila za razne knjige, ki jih imamo v zalogi. Rojakom ga toplo priporočamo.

Uprava "Glas Naroda".

POZOR!

Naš zastopnik

Mr. Joseph Koren

iz Milwaukee, Wiss., bo 11. in 12. decembra obiskal naročnike v Sheboygan, Wis. Prosimo čitatelje Glas Naroda, da mu gredo na roko.

Upravništvo "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je zanesljivo poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseliniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi dalj; tozadevna dovoljenja izdaja centralni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, te se pošlje prošnjo v stari kraj glejom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v priholnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem žene in otroke do 18. ia ta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. d 21. leta ameriških državljanov imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"